דולר	אירו	ליש"ט	100 ין	דינר	פרנק שווייצרי
3.51	4.21	4.74	3.14	4.95	3.65
0.199%	0.164%	0.467%	0.468%	0.266%	0.485%

לא משחק ילדים. קמעונאית הצעצועים
באופן רשמי להליך של פשיטת רגל. לפי הח
פיזיות, המתחרות ב'אמזון' ודומותיה הצומחו
תינוקות בכ־1,600 סניפים בארה"ב וב־38 מד

חשש במפרץ חיפה: חלופת ייבוא האמוניה תסכן את התושבים

המכל כבר רוקן לחלוטין, אך מובילי המאבק להעתקתו מודאגים מהתוכנית להעביר את החומר בצינור מאוניות קטנות שיעגנו בנמל ■ עובדי מפעל הדשנים ממשיכים במחאה מול העירייה

יאיר קראוס

טרם תם המאבק נגד מכל האמוניה במפרץ חיפה: ראש צוות המומחים שקבע כי המכל עלול להביא למותם של מאות אלפי אזרחים במקרה של תאונה, מזהיר מפני חלופת הייבוא שמציע מפעל 'חיפה כימיקלים', וקובע שתושבי האזור מוכרחים לעמוד על המשמר. "זה שהמכל ריק לא אומר שהמאבק נגמר", הוא קובע.

לראשונה זה שלושים שנה נקבע אתמול כי מכל האמוניה במפרץ חיפה ריק מאמוניה בצורת נוזל וגז כאחד, ואינו מסכן עוד את חייהם של תושבי האזור. מפעל הדשנים 'חיפה כימיקלים' עומד בימים אלה ללא עבודה, וכבר חודשים הוא מרשבת בשל המחסור באמוניה. בשבוע שעבר הקימו עובדי המפעל אוהל מחאה בגן הזיכרון, מול בניין עיריית חיפה, בדרישה שראש העיר יונה יהב יאשר את החלופה שמוביל המשרד להגנת הסביבה לייבוא אמוניה באמצעות אוניות קטנות וצינור מקשר ישירות למפעל.

פרופ' אהוד קינן, ראש צוות המומחים שחיבר את דו"ח האיומים שבגללו פרץ המשבר, מסרב לנוח על זרי הדפנה. "אני כמובן שמח מאוד על השלמת המשימה הזאת", הוא אמר ל'מקור ראשון', "אך כעת צריך לעמוד על המשמר". לדבריו יש להמשיך להיאבק נגד חלופת ייבוא האמוניה שמציע המפעל בתמיכת המשרד להגנת הסביבה.

לפי המפעל, במשך כמה שנים יהיה צורך להביא אמוניה למפרץ דרך הים, עד שיוקם מפעל חדש לייצור אמוניה בנגב. "אני חרד לאפשרות הזאת שהם מנסים לדחוף, ייבוא אמוניה באוניות קטנות למפעל. כל מטרתה היא להביא להחזרת השימוש במכל הגדול. לדעתי החלופה לא תתקיים. היא לא חוקית, לא אפשרית מבחינה פיזיקלית והנדסית, ואין שום סיכוי שהיא תתממש. יש מיליון אזרחים שלא ייתנו עוד לסכן את חייהם".

מאיה יעקבס, מנכ"לית עמותת 'צלול' המובילה את המאבק לסגירת המכל משנת 2011, מסכימה עם קינן. "מסכת הלחצים המגמתית, המופעלת נגד עיריית חיפה כל העת על ידי הנהלת המפעל, המשרד להגנת הסביבה ושרי הממשלה, היא תעודת עניות למנהל תקין", קבעה יעקבס. "כעת מתחיל הפרק השני במאבק, כדי להבטיח שהחלופה לאספקת אמוניה ל'חיפה כימיקלים' תהיה הבטוחה ביותר - ולא כזו שנבחרת רק כי היא תורמת לשורת הרווח".

המשבר בעניין המכל פרץ לפני תשעה חודשים בעקבות הדו"ח של קינן, שקבע כי מכל האמוניה עלול להביא להרס נרחב ולמוות המוני במקרה של תאונה או פגיעה במהלך מלחמה. במשרד להגנת הסביבה הודיעו אתמול שהמכל ריק מאמוניה ומכיל חנקן בלבד, שאינו חומר מסוכן. החנקן שימש לריקון מכל האמוניה: בשלב הראשון אוידה האמוניה הנוזלית, ובשלב השני נדחקו אדי האמוניה הגזית באמצעות החנקן. האדים נשרפו, ובכך הושמדו כל שאריות האמוניה. חברת נמלי ישראל מסרה ש"בהתאם להודעה שנמסרה לחברה על ידי חיפה כימיקלים, מכל האמוניה ריק ומחונקן כדי למנוע קורוזיה".

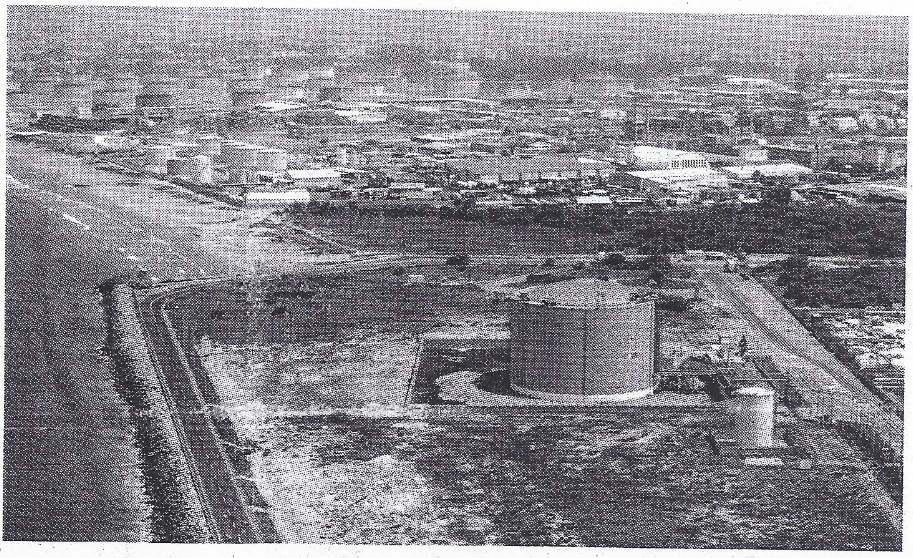

מכל האמוניה בחיפה
צילום: הרצי שפירא

במשרד להגנת הסביבה מסרו שבזאת נסתם הגולל על המכל המיושן שפעל במשך שנים ללא רישיון עסק. השר להגנת הסביבה זאב אלקין לקח לעצמו חלק מהקרדיט. "מתחילת השנה אמרתי מעל כל במה שמכל האמוניה יפסיק את פעילותו ויהפוך למכל אמוניה ז"ל", הודיע אלקין. "עם השלמת ריקון המכל אנחנו גאים על כך שאפשר להכריז על תום עידן מכל האמוניה במפרץ חיפה, והסכנות הקשורות בו לא יאיימו יותר על תושבי חיפה והקריות. אני מודה לצוות המקצועי של המשרד שעשה לילות כימים וליווה את התהליך המורכב הזה מתחילתו ועד סופו".

קינן, מנגד, סירב לקבל את נטילת הקרדיט מצד המשרד להגנת הסביבה. במשרד טענו אתמול שב־20 בדצמבר 2016 הם הודיעו לחברת חיפה כימיקלים, לאחר בדיקה מקיפה, על החלטתם לא לחדש את היתר הרעלים של המפעל שהיה אמור לפקוע ב־1 במארס. לדברי קינן, במשרד "שכחו" את שנות המאבק הארוכות של פעילי הסביבה ואנשי עמותת 'צלול', הן מול משרדי הממשלה והן נגד חברת הדשנים 'חיפה כימיקלים', וכן את דו"ח מבקר המדינה החמור משנת 2012 שדרש גם הוא את הזזת המכל. "לא המשרד להגנת הסביבה סגר את המכל אלא בית המשפט העליון והשופט חנן מלצר, שהפקיע את סמכויות המשרד כי אמר שהם לא ממלאים את תפקידם", הבהיר קינן.